

Praktijkprikkel Ligt het recept er nog? Voorkom gemiste medicatie

Deze Praktijkprikkel is interessant voor apothekers en apothekersassistenten
--

Zoek actief contact wanneer een patiënt risicomedicatie niet tijdig ophaalt.

Melding

In de apotheek blijven regelmatig klaargemaakte geneesmiddelen liggen die niet door de patiënt worden opgehaald. Uit meldingen blijken onder meer de volgende situaties:

1. Clopidogrel: De patiënt haalt eenmalig een maandvoorraad op, maar komt daarna niet meer terug voor een herhaling.
2. Clindamycine: De apotheker zet een kuur voor oraal gebruik klaar. De patiënt heeft deze niet opgehaald en gebruikt uiteindelijk geen antibiotica.
3. Nadroparine: Een patiënt gaat op dinsdag met ontslag uit het ziekenhuis. Pas op zaterdag belt de apotheek dat het middel al dagen klaarligt. De patiënt heeft al die tijd niets gebruikt.

Aanbevelingen

- Maak beleid voor geneesmiddelen die bij niet tijdig starten een hoog risico voor de patiënt kunnen opleveren.
- Richt een 'belplankje' in. Leg recepten voor dergelijke middelen (zoals een eerste uitgifte van antibiotica of antitrombotica) apart. Neem uiterlijk de volgende dag contact op met de patiënt als de middelen niet zijn opgehaald.
- Controleer wekelijks de niet-afgehaalde medicatie. Maak het een vaste teamtaak om wekelijks de vakken, de kasten en de koelkast na te lopen. Gebruik waar mogelijk de Track and Trace.
- Zoek actief contact. Ga er bij niet-opgehaalde medicatie niet van uit dat de patiënt het niet meer nodig heeft. Bel de patiënt om na te gaan of er sprake is van een misverstand, twijfel over bijwerkingen of onbekendheid met het voorschrift.
- Besteed extra aandacht aan 1^e en 2^e uitgiftes: signaleer wanneer een eerste uitgifte blijft liggen of wanneer een tweede uitgifte na een maand uitblijft. Daarbij kan de SFK-search -Uitgifte gemist- worden gebruikt.

Analyse

Patiënten halen 11,5% van de nieuw voorgeschreven medicatie door de huisarts niet op in de apotheek. Zo blijkt uit een Nederlands [onderzoek](#). Achter niet-opgehaalde medicatie schuilt vaak een gebrek aan kennis of communicatie. Patiënten begrijpen het gebruik niet altijd (bijvoorbeeld het verschil tussen tijdelijk en chronisch gebruik), voelen zich al beter of weten simpelweg niet dat er een recept voor ze klaarstaat na een ziekenhuisontslag. Zonder actieve controle door de apotheek leidt dit direct tot therapie-ontrouw en ernstige gezondheidsrisico's, zeker bij acute behandelingen zoals antitrombotica of antibiotica.

De KNMP-richtlijn [Ter Hand stellen](#) adviseert apothekers per geval te bekijken of het apotheekeam contact opneemt met de patiënt voor nadere afspraken over ophalen of bezorgen van het geneesmiddel. De patiënt heeft hierin ook een duidelijk eigen verantwoordelijkheid.

Bij medicatie waarbij snel starten belangrijk is (antibiotica, antitrombotica) kan de apotheek een 'belplankje' inrichten. Zo ontstaat een snel overzicht van welke patiënten mogelijk gebeld moeten worden. Dit had in het geval van casus twee en drie het incident kunnen beperken.

Om niet aangevraagde herhaalmedicatie kort na de start op te sporen heeft SFK de webrapportage "Uitgifte gemist". Hiermee kan de apotheker patiënten opsporen die niet komen voor een tweede of derde uitgiftemoment van chronische medicatie. Dit zou in het geval van de eerste casus hebben geholpen.

Wist je dat?

Je op [de website](#) een compleet overzicht van alle Praktijkprikkel(s) kan vinden. Ben je op zoek naar een Praktijkprikkel over een specifiek onderwerp? Vul bij 'Zoek op onderwerp' je zoekterm in en vind zo de bijbehorende Praktijkprikkel(s).

Zelf deze Praktijkprikkel ontvangen?

Is deze Praktijkprikkel doorgestuurd en wil je deze ook ontvangen? Meld je dan aan op onze [website](#).

Medicatie-incidenten melden?

Wil je een medicatie-incident melden, dan kan dat via onze [website](#).

Meer weten over het IVM?

Informatie over e-learnings, nascholingen, FTO-werkmateriaal, nieuwe geneesmiddelen en ander belangrijk nieuws over medicatieveiligheid? Schrijf je dan in voor onze [nieuwsbrief](#).